

Työttömyysturva on järjestettävä jatkossakin jäsenmaiden kansallisen tason ratkaisulla

Lakisääteinen sosiaaliturva on EU:ssa kansallisen tason asia. EU:lla ei ole toimivaltaa antaa jäsenmaita sitovaa lainsäädäntöä sosiaaliturvan alalla eli esimerkiksi etuuksista, niiden saantiehtoista ja tasosta sekä rahoituksesta. Näin tulee jatkossakin olla, sillä jäsenmaiden sosiaaliturvajärjestelmät on räätälöity kuhunkin maahan sopivaksi.

Niin sanottu koordinaatioasetus on ainoa poikkeus EU:n ja jäsenmaiden väliseen päätösvalan jakamiseen. Asetuksen tarkoituksena on edistää työvoiman vapaata liikkuvuutta mahdollistamalla etuuksien saaminen toisessa jäsenmaassa, poistamalla velvollisuus järjestää sosiaaliturva useaan kertaan samalle ajalle ja estämällä sosiaaliturvan aukkojen syntyminen. Asetus on perusteltu ja se on pidettävä ajantasaisena, jotta työvoiman vapaa liikkuvuus sisämarkkinoilla toteutuu.

Vaikka EU:lla ei ole toimivaltaa sosiaaliturvassa, aika ajoin nousee esiin ajatuksia EU-tason sääntelyn ulottamisesta sosiaaliturvaan ja erityisesti työttömyysturvaan ja sen rahoitukseen. Näiden ideoiden ydin on rahoituksen yhteisvastuu. Sen seurauksena jäsenmaat osallistuisivat toistensa työttömyysturvajärjestelmien rahoittamiseen. Suomen elinkeinoelämä ei pidä yhteisvastuuta tarkoituksenmukaisena.

Yksi pitkään esillä ollut yhteisvastuullisuuden toteutustapa on työttömyysturvan jälleenvakuutusjärjestelmä. Jäsenmaat tasaisivat työttömyysvakuutusjärjestelmien kustannuksia ottamalla eräänlaisen jälleenvakuutuksen, johon liittyy velvollisuus maksaa vakuutusmaksua ja oikeus saada korvauksia saantiehtojen toteutuessa.

Toinen keskusteluun nostettu yhteisvastuun malli on lainajärjestely, jossa EU ottaa lainaa markkinoilta ja lainaa sitä edelleen jäsenmaille työttömyysturvamenojen kattamiseen (vrt. SURE-mekanismi). Järjestelmä hyöty perustuisi siihen, että EU saa lainaa markkinoilta jäsenmaita edullisimmilla ehdoilla. Jäsenmaat takaisivat EU:n ottamat lainat.

EK:n viestit päätöksentekijöille

- EU:n ja jäsenmaiden välinen työnjako työttömyysturvassa on edelleen tarkoituksenmukainen. EU:lla ei tule olla toimivaltaa antaa jäsenmaita sitovaa lainsäädäntöä työttömyysturvasta.
- Sosiaaliturvan kustannuksia ei tule siirtää jäsenmaiden yhteiselle vastuulle. Jäsenmailla on oltava jatkossa riittävät kannusteet huolehtia sosiaaliturvajärjestelmien rahoituksellisesta ja sosiaalisesta kestävyydestä kansallisilla ratkaisulla.
- Koordinaatioasetus mahdollistaa työvoiman liikkuminen jäsenmaasta toiseen ilman pelkoa etuuksien menettämisestä tai kahdenkertaisesta vakuuttamisesta. Asetuksen sisältö on kunnossa ja pidettävä ajantasaisena.

LISÄTIETOJA:

Ilkka Oksala, Johtaja, Työelämä, puh. +358 50 301 8590, ilkka.oksala@ek.fi

Vesa Rantahalvari, Johtava asiantuntija, Työelämä, puh. +350 40 544 4609, vesa.rantahalvari@ek.fi